

Kan naturbaserte løsninger løse samfunnsutfordringene?

Et endret klima fører til stadig mer komplekse samfunnsutfordringer, og bruk av naturbaserte løsninger blir i mange tilfeller trukket frem som nøkkelen til å håndtere og tilpasse mange av disse utfordringene på en bærekraftig måte. Definisjonen av naturbaserte løsninger varierer, men involverer vanligvis bruk av naturlige eller kunstig etablerte økosystemer, samt etterlikning av naturlige hydrologiske prosesser som infiltrasjon, fordampning, fordrøyning og åpne vannveier. Ulike løsninger er ment å bidra til å redusere utfordringer med for mye vann, for lite vann og forurenset vann både i urbane og rurale områder. Et viktig aspekt ved naturbaserte løsninger er deres evne til å tilby flere fordeler på en gang. For eksempel kan grønne tak og vegger ikke bare bidra til å redusere støy og luftforurensning i byområder, men også regulere temperatur, forbedre estetikk og øke trivselen til beboerne. Tilsvarende kan restaurering av våtmarker og grønne korridorer ikke bare bidra til å bevare naturmangfoldet, men også skape rekreasjonsmuligheter for lokalsamfunn.

I tillegg er det dokumentert at naturbaserte løsninger som grønne tak og regnbed kan bidra til å avskjære fremmedvann fra avløpsnettet, tilbakeholde forurensning og redusere risiko for oversvømmelse og overløp. Forskning fra andre land viser også at naturbaserte løsninger som restaurering av våtmarksområder, kan bidra til å redusere små flommer i mindre elver, selv om de ikke løser utfordringene med store flommer hverken i små eller store elver.

Selv om naturbaserte løsninger har stort potensial, er det viktig å anerkjenne at de ikke er en universell løsning på alle våre vannfaglige

samfunnsutfordringer. Vi har fått økt kunnskap de siste 10–15 årene, men har fortsatt store kunnskapshull. For mens vi med relativt stor sikkerhet vet hvor mye av årsnedbøren et grønt tak fordamper, har vi liten eller ingen kunnskap om hvilken langsiktig renseseffekt vi kan forvente i norske regnbed med hensyn til for eksempel miljøgifter. Vi kan erkjenne at et grønt tak ikke er svaret på det nye dimensjoneringskravet til overvann i TEK17 (klimajustert 100 års regn), men vi har samtidig svært liten kunnskap om hvilken avrenning vi må påregne ved et gjentakintervall på 10 år. Videre har vi store kunnskapshull knyttet til hvordan naturbaserte løsninger i kombinasjon med eksisterende avløpsanlegg kan utnyttes bedre, samt hvordan vi best og praktisk skal forvalte, drifte og vedlikeholde løsningene.

Det er også behov for å vite mer om hvordan naturbaserte løsninger kan dempe flommer. Hvor liten må elven være for at tiltaket skal ha effekt? Hvor i vassdraget må tiltaket plasseres? Når vil et tiltak ikke virke? Kan resultater fra et vassdrag overføres til et annet?

Å velge riktig løsning for å imøtekomme utfordringer lokalt avhenger ofte av kunnskap vi i dag ikke har. Svarene ligger imidlertid i både observasjonene og i mulighetene for å modellere, og hvis vi ønsker kunnskapen om 10–20 år, må vi starte å måle i dag. Imens bør vi erkjenne vår kunnskapsmangel og derfor ha et nyansert bilde av naturbaserte løsninger som løsning på alle samfunnsutfordringer.

Redaksjonskomiteen